Ч. 284 (13.829). Львів, вівторок 23. жовтня 1934. Rocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Бельгії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Пресова конференція в Карпатії.

В суботу, 20-го жовтня ц. р. в год. 6-ій вечором влаштувала управа Т-ва взаїмних обезпечень на життя і ренти „Карпатія" у своїх салях конференцію представників української національної преси. На конференцію прийшли крім представників преси також репрезентанти наших економічних централь.

Завданням конференції було познайомити її учасників зі справою обезпечень на життя і рент взагалі і з розвитком „Карпатії" та з її працею зокрема. Конференцію відкрив президент Надзірної Ради цього товариства д-р Степан Федак, а вичерпуючий реферат про обезпечення в нас і в інших народів та про перспективи дальшої праці „Карпатії" виголосив завідуючий директор Т-ва д-р Іван Гижа.

Після реферату ставили учасники цілу низку запитів до управи в деяких актуальних справах, звязаних із діяльністю Т-ва. Відповіди та вияснення давали бев. інж. Юліян Павликовський і референт д-р Іван Гижа. Зі змістом цінного реферату д-ра І. Гижі познайомимо читачів у найближчих числах нашого щоденника. Конференція затягнулася до пізного вечора.

Відкриття вистави образів

улаштованої Музеєм Наукового Товариства ім. Шевченка й Українським Товариством Прихильників Мистецтва.

У неділю 21-го ц. м. в год. 12-ій у полудне відкрили цю виставу в салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, вул. Чарнецького 24. при участи дуже численної публики. Чотири салі цього Музею були битком набиті. Можна підкреслити дуже відрадне явище, що відкриття вистав стають у нас щораз частіше місцем сходин нашої інтелігенції, що вважає їх не тільки якимсь громадянським обовязком, а головно товариською приємністю.

У виставі взяло участь 18 малярів і 1 різьбар, разом із 186 працями: М. Анастазієвський (6 праць), Ю. Бутманюк (9 праць), С. Ґебусівна (11 праць), В. Гаврилюк (9 праць), В. Іванюх (26 праць), О. Лошнів (10 праць), С. Луцик (25 праць), О. Манастирська (4 праці), А. Малюца (12 праць), І. Нижник (12 праць), П. Обаль (12 праць), Л. Перфецький (5 праць), О. Плешкан (10 праць), О. Рубісова (4 праці), С. Рудакевич (10 праць), Г. Смольський (5 праць), Р. Чорній (5 праць) і А. Павлось різьбар (6 праць).

О. Новаківський, якого імя видніє на афіші на першому місці, дав тільки один портрет (і то в його студійній фазі) д-ра Дм. Левицького, решту нових образів резервуючи собі для власної окремої вистави.

Більшість мистців, що виступає на цій виставі це молоді таланти щойно у стадії розвитку і з такого погляду треба до них підходити. Жюрі вистави було дуже вирозуміле і допустило неодну річ, яка могла би без шкоди залишитись у робітні автора. Але ці автори нарікають часто, що жюрі відкидає їм образи, які саме мають найбільшу покупну силу між публикою, що рада би повісити у себе в хаті якийсь образок, не питаючись, чи він дуже ріжниться від звичайних аматорських робіт.

Нема на цій виставі нічого, що насторожувало би глядачів, приневолювало відгадувати сюжет або намір мистця. Все це речі загально доступні, з яких одні подобаються більше, другі менше і промовляють до пересічного відвідувача. Це не виключає, що є між ними неодин твір більшої вартости.

Вистава буде відчинена місяць.

ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКІ УМОВИ.

ПРОМОВА ПРЕМ. ҐЕМБЕША.

Урядово повідомляють, що мадярський премієр Ґембеш і премієр Козловський та міністр закордонних справ Бек обговорили всі справи, що торкаються польсько-мадярських взаємин. Вислідом того було підписання 21. жовтня 1934. прем. Ґембешом, міністром закордонних справ Беком та міністром освіти Єнджеєвичем польсько-мадярської конвенції в справі інтелектуальної співпраці. Крім того в обох краях у найкоротшому часі мають створити комітети економічних студій і іменувати мішану польсько-мадярську комісію для поширення взаїмного торговельного обороту, ще ц. р. почати переговори в справі туристичної умови та заключити в найближчому часі консулярну конвенцію. Щоби туристам із Польщі вможливити довший побут у Мадярщині туристичний рух скермовували би на Краків—Боґумін, а на Лавочне—Стрий—Шатора—Уйгелі. Пашпортові оплати мають обнизити. В заміну за те Мадярщина закупила би більше сирівців, головно парафіни, коксу, цинку, вальцованої заліза та дерева.

ВАРШАВА, 21. Х. ПАТ. Премієр Ґембеш відвідав 1. летунський полк і фабрику Шкоди. Опісля був у 1. дивізії кінної артилерії ім. ген. Бема. В год. 13.30 був на сніданні у мін. Бека. На пресовій конференції прем. Ґембеш у промові навязав до часів, коли то мадяри давали Польщі королів та що мадяри шануватимуть память двох королів, які згинули для Мадярщини. Тепер Ґембеш як шеф мадярського уряду хоче поклонитися духові історичного та морального братерства, що лучить оба народи від десяток літ. Поза історичною та моральною сторінкою є чимало справ, які приказують обом краям лучитися. Бо Польща, як безпосередній сусід карпатської вітловини покликана віліграти велику господарську ролю в тій частині Европи. Визначення надунайської політики не може бути рівнодушне для Польщі. Польща й Мадярщина доповняються разом під господарським оглядом і господарську виміну можна значно збільшити, коли найдеться спосіб для усунення спільних перешкод. Поглиблення добрих взаємин служитиме не лише оправам обох країв, а й мировому розвиткові Европи.

Ініціятор марсельського атентату повісився?

ГРОШІ ХОРВАТСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ — „КУНА".

Ще 28. вересня повісився в Карльсбаді еміґрований австрійський старшина Стево Дуїч. Щойно тепер зацікавленося ближче тим самогубством. Чеська преса пише, що нібито стверджено, що Дуїч був співробітником ген. Сарконича, який з Відня кермував терористичною акцією. Дуїч був провідником штабу „усташів" і він нібито виправлював плян марсельського атентату. Після того залишав він організації приказ покінчити самогубством. Перед самогубством дістав був Дуїч якусь посилку. Після самогубства ствердили, що то були якісь жетони. Тоді не звертали на це ближчої уваги. Тепер переконалися, що то партійні гроші зв. „Куна". Видає їх „Усташа", а загадочні меценати за кордоном вимінюють їх опісля за звичайні гроші.

ЯНКА-ПУСТА ВИМЕРЛА.

Будапештенському кореспондентові Агенції Аваса прийшло на думку познайомитися на місці із знаменитою школою хорватських терористів, яка була, як відомо, в Янка-Пуста. Ось що оповідає кореспондент:

Янка-Пуста вимерла. По словам довколичних селян більшість хорватів, що там були, ще зли ще в квітні. Пять людей осталось там до останніх днів. Минулого тижня почалися роз'їзди. І останній хорват покинув Янка-Пусту всього три дні тому.

Янка-Пуста виглядає тепер на забуту-покинуту: повибивані шиби в вікнах, зірвані із завісів двері.

СПРАВА ВИДАЧІ ПАВЕЛІЧА.

„Матен" повідомляє, що Павеліч є від 7 літ в Італії, а торінська поліція арештувала його щойно на виразне домагання французької влади. Павеліч дав спокійно арештувати себе, просив лише, щоби не виявляли адреси його жінки та дітей. Це йому обіцяли. Італійська влада не допустила до слідства французького інспектора, згодилася лише переслухати Павеліча в справі деяких подробиць. Французький інспектор сказав, що його влада буде інтервеніювати тому, що його не допустили до Павеліча. Домагання видачі Павеліча та Кватерніка звернули на дипльоматичну дорогу.

ХТО ФІНАНСУВАВ ХОРВАТСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ?

„Н. Він. Журналь" довідується, що з хорватськими терористами була в зносинах і піддержувала їх фінансово княгиня Юта, жінка чорногорського князя Данила. Кн. Юта походить із дому Меклембурґ-Штреліц.

ДИМІСІЯ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ.

БІЛГОРОД, 21. 10. ПАТ. Премієр Узунович заявив, що уряд подається до димісії, щоб уможливити реґенції створення кабінету, який відповідав би вимогам часу. Загально думають, що буде створений концентраційний уряд.

БІЛГОРОД, 21. Х. ПАТ. Місію створити уряд одержав бувш. премієр Узунович. Здогадуються, що склад його уряду не багато буде ріжнитися від попереднього.

БІЛГОРОД, 21. 10. ПАТ. Перше засідання нової сесії сенату й скупштини було посвячене виборові президії. Президію обох палат вибрано в тім самім комплеті.

ЗАХОДИ ГЕРІНҐА.

Німецьке інформаційне бюро довідується з Білгороду: Премієра Ґерінґа приняли на замку Дедіне на спеціяльному послуханні югославянська королева Марія, опісля румунська королева Марія і румунський король Карло, який відбув з ним довшу розмову. Вечором премієр Ґерінґ зложив візиту мін. Євтічові.

ЩО СКАЗАВ ҐЕРІНҐ АНҐЛІЙСЬКОМУ ЖУРНАЛІСТОВІ В БІЛГОРОДІ.

„Дейлі Мейл" принесла інтервю свого кореспондента в Білгороді п. з. „Оливна галузка Ґерінґа для Анґлії". В інтервю цьому Ґерінґ запевнив журналіста, що ні він, ні Гітлер, ні ніхто з німецького уряду не вважають Анґлії своїм ворогом. Навпаки, вони радіють, що Анґлія розбудовує своє летунство. Як Ґерінґ довідався, що Анґлія оголосила плян розбудувати повітряну фльоту, врадів більше ніж неодин анґлієць. Німеччина знає, що Анґлія не нападе на неї. Вірить, що Німеччина й Анґлія поступенно будуть наближатися до себе завдяки кровному спорідненню. Не думає, щоби вбивство кор. Олександра довело до війни. Сильна Югославія на порозі Балкану, це забезпека мира в Европі. Хоч Німеччина жаліє над смертю Барту, то рівночасно сподіється, що політика, яку він вів супроти Німеччини, скінчилася з його смертю. Барту був учнем Клеманса відокремлювання Німеччини. Вірить, що Лаваль займе супроти Німеччини раціональніше становище.

Греція і югославянсько-болгарське зближення.

Прага, жовтень 1934.

Недавня софійська зустріч двох балканських володарів, болгарського короля Бориса і югославянського Олександра звернула на себе особливу увагу в Греції. Грецька преса ще й нині живо обговорює зустріч і загально признає її велике значіння, а навіть великий успіх у зусиллях до болгарсько-югославянського зближення. Офіційна грецька преса бачить у цій зустрічі заповідь зближення Болгарії також до інших балканських держав, які підписали балканський пакт. Зате опозиційна преса — хоч сам провідник опозиції Венізельос не вірить у болгарсько-югославянське зближення — виявляє деяке подененрвування і бачить у спробі зближення Болгарії з Югославією початок зовсім нової ери на Балкані. У спільній акції обох славянських державах Балкану і в їх аспіраціях у напрямі на південь добачує опозиційна грецька преса небезпеку для Греції, не дивлячись на те, що між нею та Югославією істнує союз. У звязку з цим опозиційна грецька преса відновлює свою кампанію проти грецького міністра закордонних справ Максімоса і домагається його димісії. Далі ця сама преса говорить про недалеку поїздку президента міністрів Цалдаріса до Букарешту і Білгороду. „Гелєнікон Мельон" доносить з Білгороду, що — болгарсько-югославянське зближення зміряє проти Греції. Цей часопис кладе в вину Венізельосові, що він своїм поступованням у питаннях балканського пакту причинився до того, що в Югославії почали ставитися до цього пакту з підозрінням і що там почали зроджуватися дуже поважні сумніви в можливість югославянсько-грецької співпраці. Це мало такі наслідки, що Югославія почала шукати нових шляхів до стабілізації Балкану.

Деякі солунські часописи принесли алярмові вістки з Драми, в грецькій частині Македонії, що в цих днях на грецько-болгарському пограниччу зявилися болгарські літаки. Болгарська дирекція повітреплавби ці вістки рішуче заперечує.

Про те все, що ми тут коротко зреферували, писала грецька преса ще на передодні марсейського атентату. Повстає питання, чи смерть короля Олександра не змінить у дечому тієї ситуації.

М—н.

Четвертий Міжнародній Конгрес Візантольогії в Софії.

(9—16. ВЕРЕСНЯ).

(Докінчення.)

ВІЗАНТІЯ І СЛАВЯНСЬКИЙ СВІТ.

Секція „Візантія і Славянський Світ" відбувала свої зібрання з історії мистецтва під проводом професорів історії мистецтва Петрану з Клюж і Моле з Кракова, а історично-фільольогічні під проводом Романського, Погорелова і Свєнціцького. На основі дотеперішнього стану досвіду ся секція рішила видати корпус Кирило-Методіївських джерел. Цю працю поручено перевести комісії у складі: Вайнгарт і Дворнік з Праги, Погорелов з Братіслави, Попруженко, Романски і Баланов зі Софії та Свєнціцький зі Львова. Завданням українського члена комісії є зібрати з рукописів та стародруків Галичини й Польщі усі статті, що відносяться до даного питання, та їх приготовити для потреб і ужитку редакції.

Очевидно, що поза поданими ось тут питаннями є ще чимало інших до розроблення та з яких могли би згодом повстати основи західноукраїнської візантиністики. Належало би й нам накінець відмовитися від нашої розгубленостп у дрібничках та якоїсь дивної ворожости до праджерела української культури. Слід було би занятися пляновим вивченням звязків, що істували обабіч Карпат між галицьким Придністрівям та підкарпатським Потиссям і Візантією. А звязки були торговельні, політичні та культурні. Та ми, на жаль, дуже мало про них знаємо саме тому, що замало досі звертаємо уваги на пізнання історії і культури самої Візантії. У нас підхоплюють усяку гіпотезу, висказану іноді навгад, як нпр. Шмітова гіпотеза про звязки Києва з Грузією та Закавказзям, а не з Константинополем, щоби на них будувати гіпотези абсолютної самобутности національної культури. Хоча Шміт уже давно вирікся своєї гіпотези, та в нас стидаються чогось східнього візантійського типу української культури, та стараються вмовити в людей, що вся наша культура виключно західного походження. А проте справжній зміст взаємин між Україною і Візантією слід не тільки пізнавати, але й часами навіть інтуїтивно вичувати бракуючі ланки в ланцюгу річевих памяток цих взаємин.

БОЛГАРІЯ І ВИЗАНТІЯ.

Болгарський уряд віддавна не жаліє видатку на візантиністичні досліди, бож історія болгарського народу, його державність, письменство і мистецтво були завсіди тісно звязані з Візантією, а через Візантію з традиціями староримської державности й культури. Тимто на уладження візантиністичного конґресу не пожалів болгарський уряд ані грошей, ані часу. Учасники цього конґресу не тільки, що не платили звичайної конґресової вкладки 5 долярів, але ще дістали безплатний проїзд у 1-ій клясі по всій Болгарії на протязі вересня. Представники уряду, війська, громад посвячують членам конґресу свій час, щоби тільки зазнайомити їх з життям Болгарії в минулому і сучасному. Цар Болгарії Борис III., відомий у науці як ботанік та знавець і покровитель природничих наук, вшанував конґрес своєю приявністю на відкритті і закритті та сам приймає всіх членів конґресу на 4-годинній гостині у себе. На цій гостині цар Болгарії з дійсно живим зацікавленням розмовляв з офіціяльними представниками державних делеґацій на цьому конґресі та з представниками візантиністичних наук і накінець з тими, що зі становища візантиністики досліджують старовину самої Болгарії і Югославії (проф. А. Грабар із Страсбурґа). Після царя приймав членів конґресу болгарський митрополит Стефан. Він то приподним благословенням і обіймами вирізнив при стрічі автора видань Нац. Музею про галицьку ікону і різдвяну пісенність. Ігумени й архимандрити у манастирях Земен і Бачково стрічали дзвонами та всім монастирським собором членів конґресу, що прибули оглядати старовину їх церков. Болгарські манастирі є звязані з давньою візантійською старовиною та традицією греко-візантійської культури, що після турецького погрому ховалася в ярах, балках та на тяжко доступних верхах Балкану. Є тут для візантиністів багато дуже цінного матеріялу, але й ще більше поетичної краси болгарського минулого та особливої краси природи. Малодоступні гейби дикі гори та ниви плодородної землі приковують увагу чужинця і вяжуть його у любих споминах з простосердечними господарями краю.

ЩО СЛІД ЗРОБИТИ.

Хоч письменство Придністрівя та Придніпрівя є ґенетично звязане з духовою культурою Болгарії IX—XI. вв., то ми досі не маємо ніякого досліду українсько-болгарських взаємин цього часу. А проте вони могли би дати

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЖОВТНЯ 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 5

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

II. ПЕРШІ ЛІТА. ВРАЖІННЯ І ВПЛИВИ ОКРУЖЕННЯ. ЖИТТЯ РОДИННЕ І ТОВАРИСЬКЕ В 60-их РР.

В тому окруженні і в такій атмосфері пережив я мої дитячі літа. Як наймолодший виховувався я без товариства ровесників між самими старшими і, здається, тому розвився я скоро, як взагалі діти, що ростуть пополу зі старшими. Мене займало все, що довкола мене ділось, а передусім заняття моїх родичів. Від найранших літ цікавила мене дуже церковна відправа, як взагалі все, що вяжеться з церквою. Я приглядався завжди пильно церковним обрядам, в яких мій батько був неабияким знавцем, швидко навчився церковних пісень і напівів, був правильно товаришем і приятелем усіх дячків і піддячих, які брали мене з собою на хори. Вже як пятилітній хлопець проголошував я в церкві „Вірую", як семилітній читав „Апостола" і заступав нераз батькові піддячого при хрестинах дітей та інших обрядах і розумівся добре на церковнім ритуалі, так, що всі заповідали, що з мене буде колись взірцевий священик. Довкола церковних питань крутилося зрештою все наше життя. Ще нині живо стоїть мені в уяві мала похилена деревляна церковця в Говилові, а побіч неї старе, соломою крите, попівство, в якім я побачив денне світло. Складалося воно з трьох маленьких кімнат, з яких одна (батькова спальня) була навіть без помосту. Опісля причіпили ще дві кімнатки і так стояло воно аж до 1873 р., коли почало вже грозити небезпекою завалення, так, що в тім році поставили попівство нове, муроване, яке стоїть і досі. Хату поклали при помочі конкуренції, значить: 5/6 частин дала громада, 1/6 колятор. Нову-ж церкву поставив у 1864 р. сам колятор, граф Каєтан Левіцький з Хоросткова, власним коштом; церква мурована, крита бляхою, одна з найкращих в околиці. Цей Каєтан Левіцький, граф австрійський та екселенція, власник величезного земського маєтку на Поділлі, з якого утворив фідеікоміс (майорат) Сімінських-Левіцьких, походив зовсім з неаристократичного роду. Його батько був, правда, вже австрійським графом, але дід його був, здається, дяком, що доробився маєтку в часі розборів Польщі, доставляючи коні для російського війська і купуючи відтак одно село за другим, з чого утворився хоростківський ключ. Були це часи, де не було ні права, ні правного порядку. Маєтки були ні по-чому, тож спритні люди добували їх ріжними способами. Хоростківщина, як взагалі ціле Поділля аж поза Бучач, належало передтим до маєтків відомого Потоцького-Каньовського про якого кружляли довгі роки ріжнородні оповідання й анекдоти. Відтак цей величезний маєток розпався, і частини його переходили на людей ріжнородними шляхами. Взагалі подільські власники дібр були дуже ріжнородного, часто підозрілого походження. Всякі управителі та економи, що завідували довгі роки без рахунків добрами власників, що перебували за границею, або власників, що загинули безслідно серед воєнних заверюх, які потрясали світом у другій половині XVIII. і в першій XIX. ст., пізніше всякі спекулянти та військові ліверанти з часів кримської кампанії, всякі лицарі ріжнородного промислу, — всі вони мали спроможність наживатись та добували маєтки і багатства, громаджені працею панщизняків, а відтак купували графства та бароній; а дальше лізли в репрезентацію краеву і державну як леґітимована кляса великої посілости, яка правила краєм і мусіла мати зпоміж себе намісника й перше слово в державній політиці. Таким способом взялися численні аристократичні роди на Поділлі, як Левіцькі, Баворовські, Пінінські, Черняковські, Волянські, Городиські, Коритовські і багато-багато інших. Та граф Каєтан Левіцький був ще настільки чесний і людяний, що старався часом помагати своїм давнім підданим та облегчував їм конкуренційні тягарі.

(Далі буде.)

неодно виконення в царині письменства, мистецтва та церковної архітектури, перш усього Галичини, для якої Болгарія була головним передавцем впливів Візантії. Правда — візантійська політика погубила Святослава, що нібито сидів у Болгарії, а наслідники Володимира пробували вязатися із середньо-европейським заходом; а всеж таки на раз закладених основах візантійський схід був українській культурі засіди ближчий, ніж римський захід.

Чимало цікавого матеріялу саме для вияснення отсих питань можуть доставити нам музеї у Варні, Пловдиві та Софії — народній, етнографічний та церковний, та рукописні відділи народніх бібліотек у Пловдиві і Софії. Початі підписаним ще в 1911 році досліди у цьому напрямку годі було закінчити з огляду на брак гроша для поїздок. А великий жаль, що цим робом не можна галицькому українцеві звязатися з Болгарією так, як перед 100 літами вчинив це Гупа Венейлін з угорського боку.

Ці особисті наукові інтереси і задуми поодиноких дослідників є найкращою підставою міжнародньої співпраці та приязни. Завдяки так поставленому національному питанню в царині науки в сірі будні провінційної байдужности для праці дослідника — вривається ясний, теплий промінь сонця міжнародньої духової співпраці та наповнює його надією на остаточну перемогу правди і життєдайних сил невмірущого Генія Нації.

І. Свєнціцький.

З ВИБОРЧОГО РУХУ.

ПОВІТОВЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ В ГОРОДКУ.

Заходом Повітового Народнього Комітету УНДО в Городку відбулося в четвер 11. жовтня к. р. в Городку в год. 12. вполудне у салі Народнього Дому повітове передвиборче віче, присвячене виключно справам громадських виборів. Нарадами проводили: **о. Епіфаній Роздольський**, голова Повіт. Народнього Комітету і декан та парох Городка, і **д-р Степан Андрушишин**, заступник голови Комітету і кандидат адвокатури з Дроздович. На вічу було заступлених 20 громад городецького повіту, всіх учасників було поверх 120. Реферати виголосили: **пос. Ілько Лисий** зі Львова про виборчий регулямін до громадських рад і **д-р Степан Андрушишин** про далекосягле значіння намічної зміни устрою територіяльної самоуправи на підставі нового самоуправного закону та про вагу теперішніх громадських виборів.

Після дискусії, яку переведено над проголошеними рефератами, одноголосно принято отсі резолюції:

1) Віче закликає українське громадянство городецького повіту, щоб масово взяло участь у заведених виборах до сільських громадських рад та розпочало негайно належну підготовку для їх успішного переведення.

2) Віче закликає всіх місцевих українських діячів, щоб безпроволочно скликали на місцях передвиборчі наради для поучення виборців про постанови нового самоуправного закону і виборчого регуляміну з дня 18. вересня ц. р. до громадських рад та для вибору місцевих виборчих комітетів, яких завданням буде занятися підготовкою громадських виборів, у першу чергу устійненням відповідних кандидатів на громадських радних і їх заступників.

3) Віче закликає загал українських виборців городецького повіту йти до виборів самостійними листами кандидатів на радних і їх заступників, якими повинні бути свідомі та характерні українські громадяни, які з користю працюватимуть для добра громади.

4) Віче прохає Вп. адвокатів та інших правників у Городку і в повіті, щоб уладжували по селах передвиборчі наради та поучували тим способом виборців про незвичайно ускладнену виборчу техніку.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

СМУТКИ І РАДОЩІ В НАШОМУ ГОСПОДАРСЬКОМУ ЖИТТІ.

Недавно зі смутком приглядались ми, як ліцитаційні гієни **ліквідували** крамницю нашого одного купця при Галицькій вулиці. Тепер знову з приємністю оглядаємо зі смаком улаштовану **перфумерію „Лотос“** при вул. Сикстуській. Наше господарство має свої радощі і смутки. Воно виказує активи і пасиви у своєму зрості. І коли активи переважають, то проте пасивів теж чимало. Найновіше число **„Кооперативної Республики“** радить поважно застановитись над фактом, що **поверх 500 кооператив** викреслив РСУК в останніх роках зі свого реєстру. А недавно подали ми на цьому місці за польськими джерелами цифри, які свідчать про те, що **наш нарід щадить найменше** з усіх народів Польщі. Останнє число „Госп.-К. Часопису“ присвячене оцме ідеї ощадности. Воно містить заклик Т-ва „Ощадність“ у Львові п. н. „Щадити — значить будувати будучність одиницям і націям“, дальше статтю д-ра Костя Левицького п. н. „Наша ощадність і господарність“ („Крайний час опамятатися...“ — читаємо там між іншим). Інж. Ілярій Ольховий („Завдання кредитової кооперації під теперішню пору“) радить в обличчі звуження позичкової діяльности кредитових кооператив перевести акцію обниження відсоткової стопи. Автор пропонує конкретно такі процентові ставки: від вкладок 5 проц., від банкового кредиту 7 проц., від позичок 8 проц. Тепер голос за проводом кредитових кооператив! Будемо бачити, чи вміємо тільки копіювати, чи теж вміємо здобуватись на самостійну господарську політику, коли того вимагають обставини.

Польська хроніка.

ЩЕ ДЕЩО ПРО ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ КОМПЕНЗАЦІЙНИЙ ДОГОВІР.

Про заключення того договору ми вже писали. Незабаром обі сторони обміняються ратифікаційними грамотами і в 10 день пізніше договір стане правосильний.

Факт польсько-німецького зближення дуже не по нутру **жидам**, які скрізь і всюди поширюють тепер германофобію. Не диво тому, що жидівська преса представляє компензаційний договір Польщі з німцями в неприхильному освітленні, виказуючи її „непрактичність“. В нім. пресі находимо **назви артикулів**, які будуть користуватись митними полекшами при спроваджуванні їх із Німеччини. Між іншим находимо там темне пиво мінхенське (радійте смакуни пива!), шампан і перфуми (конкуренція для Франції!), шкіра, піяніна і фортепіяни, дуті інструменти, фотофільми, сочки машини до шиття, дивани і т. і. В свою чергу Німеччина зобовязалась до митних полекш при ввозі польських товарів, між іншим дерева, масла, яєць, гусей, тощо. Треба зазначити, що вже на вістку про відчинення німецького ринку і про контингент **120 вагонів масла до кінця ц. р.** ціна масла піднеслась. Також на яєчному ринку тенденція зміцнилась.

„РІВНАННЯ В ДОЛИНУ“. — ДЕФЛЯЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ТРЕВАЄ.

Обниження ціни вугілля, яке заповіла вся преса, є одним із обявів дефляційної акції уряду. В останньому часі тих обявів було більше (цукор, нафта, зал. тарифа, тощо). Ціни на переважаючі в продукції краю артикули, якими є сіль.-господарські продукти, є на безнадійно низькому рівні. Через те гаслом теперішнього часу мусить бути „рівнання в долину“, себто достроювання всього до низьких реєстрів ринкового голосу. Та в тому напрямі чимало є ще до зроблення, починаючи від хатніх чиншів, а кінчаючи податками.

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК МОЖЕ БУТИ ЗМЕНШЕНИЙ.

Виїмково важні випадки, як тяжка недуга чи елементарні нещастя в роді повені чи вогню дають можливість тепер старатись про зменшення висоти доходового податку. Міністерство Скарбу устійнило, що редукція в цих випадках іти може до трьох ступенів у долину. Наші громадяни повинні це затямити і в разі потреби скористати з цього права.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

Скарбова влада контролюючи в приватних і публичних інституціях **потручення доходового податку** від платень ствердила часті випадки неправильних обчислень. А саме: обчислюють подекуди податок уже після відтягнення соц. обезпечень. — Заповідь емісії нової внутр. позички т. зв. **„вічної ренти“** викликала полеміку між урядовою й опозиційною пресою. Урядова преса доказує, що це інтерес для Обезпечальні (5 проц.), а противний табор що це інтерес для скарбу. — „Ц. Ґазета Гандльова“ присвятила число з 16. ц. м. **господарським справам Волині і Люблинщини.** Є там кілька цікавих статтей, які варт прочитати. — В додатковій умові **Польщі з Австрією** перша зреклась під натиском Австрії з 1/4 признаного колись контингенту безрог у заміну за приміщення на австр. ринку більшої кількости жита з Польщі. З тим вяжуться нові інтервенційні закупи жита Держ. Збіж. Заведень.

Світова хроніка.

АТЕНТАТ В МАРСЕЛЮ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Оповідають нам, що вбивство югославянського короля і мін. Барту сколихнуло дуже мішно настрої **нашої провінції**, що розхоплювала вона мигом нові транспорти ґазет (очевидно польських, бо все „чуже — краще“) і що дехто вірив уже твердо в нову міжнародню війну.

Наша провінція не виявила цим більшої полохливости, як це зробив увесь світ. Особливо господарське життя відчуло на собі марсельський атентат. Заметушились французькі капіталісти, боязкі — як усе — за свої гроші, зареаґували всі біржі, хоч до речі не відзеркалилось це так у рівні курсів, як більше у спиненні нормального ходу біржевих інтересів. Америка знову похитуючи головою з недовірям глянула на старий світ, уважаючи його дальше непевним контрагентом у купецьких і грошевих справах.

„Кріза довіря“ дістала новий товчок а песимісти новий доказ, що правда по їх стороні. **Світ у першу чергу політично недужий,** а через те і господарсько не скоро він видужає.

„ЗОЛОТИЙ БЛЬОК“ ДАЛЬШЕ БЕЗ ПОЛЬЩІ. ГОЛЯНДІЯ ХИТАЄТЬСЯ.

Дня 19. і 20. ц. м. скликана конференція держав, які належать до „золотого бльоку“, з додатком Люксембурґу зате без Польщі. Ми вже в своїм часі обговорили в окремій статті факт незапрошення Польщі до акції бельгійського міністра Жаспара, яка має на меті змонтувати тісну господарську співпрацю держав з золотою валютою. Чим ближче до згаданої конференції, тим частіше і польська преса займається тим, що Польщу відсунено поза скобки. Ясне, що причиною того є непослух Франції в загр. політиці і взагалі франко-польське напруження за останній час.

У мент, коли пишемо ці стрічки гурт найвизначніших голяндських фінансістів застановляється на довірочній нараді в Еміс Банку, які вигляди має Голяндія залишаючись дальше в „золотому бльоці“. Є це знак, що переконання, так дуже там досі дефляційні, захитались. Колиб Голяндія перейшла до табору маніпульованої валюти, то був би це великий удар для „зол. бльоку“.

КИТАЙ НА НОВІЙ ДОРОЗІ.

Появилась вістка, що **Китай** розглядає можливість переходу **на золоту валюту.** Стоїть це у звязку з великими закупами срібла в Китаю Зл. Державами Америки. Як відомо — Китай є найбільшою державою зі срібною валютою. На срібло впровадив він тепер рухоме мито. Для оборони госп. інтересів Китай рішив розбудувати промисл. До цієї акції зголосилось багато чужинецьких підприємств з Европи і з Америки.

В. Н-вич.

РАДЕК ЗАПРОШУЄ НІМЕЧЧИНУ... ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

Радек в „Ізвестіях“ взиває Німеччину, щоби вернулася до Женеви. Ліга Націй — каже він, — доволі широка, щоби злучити всі держави, заінтересовані в цьому, щоби не допустити до нової світової катастрофи.

—o—

НЕЕСТЕТИЧНА ФІЛЬМА.

ТАЛІН, 21. X. ПАТ. Естонська влада заборонила висвітлювати фільму, що представляє марсельський атентат. За причину подано, що та фільма є неестетична.

Лет Англія-Австралія.

Як ми вже повідомляли, почалися великі летунські перегони на шляху Англія-Австралія. На летовищі підчас старту було ок. 25.000 людей, а нові маси народу все напливали. В останній хвилині усунувся від лету з причини катастрофи французький літак „Сагітер“, так що Франція взагалі не бере участи в перегонах. Від лету відступив і ірляндський летун Фіцморіс наслідком непорозуміння з інституцією, що фінансувала його лет. Фіцморіс сказав, що він всетаки буде цим, що покаже летунам шлях до Австралії та летить поза конкурсом.

КАТАСТРОФИ.

ЛЬОНДОН, 21. X. ПАТ. До 20-ї години в перегонах були такі випадки. Голяндський літак „Пандера“ прилетів до Алагабаду (Індія) в год. 15.55 зломив підставу та пропелер. Англійський „Комет“ прилетів до Карачі (Індія) випереджуючи всіх, та наслідком дефекту мотору мусів осісти. Англійський „Фалькон“ прилетів до Марселю в год. 10.35 та поважно ушкодив собі мотор. Австралійський „Лукгед“ усунувся з перегонів в Алепо, бо при осіданню ушкодився. Англійський „Ейратір“ усунувся з перегонів у Марселі.

Тепер у перегонах бере участь 17 літаків. Англійський літак, що віз контрольорів перегонів розбився біля Сінгапуру. Шість осіб згинуло.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **Затвердження ректора.** Сенат львівського університету одержав повідомлення, що президент республики затвердив вибір д-ра Яна Чекановського, професора антропольоґії, на ректора. Вибір важний на три роки.

— **Засудили гр.-кат. священика.** В тернопільському суді відбулася апеляційна розправа в справі відомих подій в селі Токах пов. Збараж. Цим разом ставав місцевий парох, о. Петро Петриця, обвинувачений за зневагу старости і невідповідне поведення супроти поліциста в службі. Після переведення розправи о. Петрицю засуджено на кару 9-місячного арешту без припинення.

— **Влом в білий день.** В год. 13., коли на Академічній вулиці у Львові найбільший рух, до дому під ч. 3. підкопом дісталися злодії до пивниці, де розбили суфіт. Опісля дісталися до споживчої крамниці Бжозовського, потім до складу забавок Кляпера, а звідси до ювілірської крамниці Байтля. Саме тоді переходив Байтель вулицею та заглянув крізь віконце в жалюзій, візвав поліцію й вона арештувала вломників.

— **Соті роковини Болеслава Лімановського.** В неділю відбулося в Варшаві зорганізоване ППС свято в честь Белеслава Лімановського, який вже почав сотий рік життя. Академію отворив пос. Арцішевський, а ріжні політичні організації склали бажання для ювилята, підкреслюючи його заслуги на політичному, науковому і літературному полі.

— **Краєва хроніка.** Біля церкви в Коровниці (пов. Кольбушова) Микола Козій з пімсти пробив ножем Андрія Бобеля. Бобель помер, убивник утік. — На дорозі між Корошовом і Немировом бандит напав на Нусена Пергамента з Томашева Люб., побив його палицею по голові та стягнув з нього плащ. — Замасковані бандити напали на хату Мойс. Пельца в Бахові біля Перемишля. Один із бандитів сказав, що він Мачуга. Бандити забрали біжутерію та готівкою 1.800 зол. В погоні поліція одного бандита постріляла. Його відставили до перемиського шпиталю.

— **Поліцай вбив різника.** У Вильні прийшли до хати різника Ізр. Глінського два поліцаї, бо довідалися, що він нелеґально ріже худобу. Різник ставив опротив при ревізії й один поліцай застрілив його.

— **Напад на залізничу стацію.** В Бесарабії доконано незвичайно смілого нападу на залізничу стацію Редіюр. 15 напасників, озброєних револьверами, крісами та ручними ґранатами, обсадили дворець, заняли телеграф і телефон та замкнули всіх пасажирів, що чекали на потяг, у жадальні. Добичю бандитів стала буфетова каса одначе білетової каси не встигли обрабувати, бо начальник стації замкнув касу і втік. Почувши сиґнал надходячого потягу бандити втікли. Всі відділи жандармерії з Білець і Кишинева розпочали погоню.

— **Большевики вертаються до Жиль Верна.** „Вечерная Москва“ повідомляє, що „Детгіз“ видав відному повість Жиль Верна „Діти капітана Гранта“. В найближчому часі видадуть „Загадочний острів“.

— **Освічений Сталін.** На 17-ті роковини жовтневої революції на верхах Петропавловської твердині ведуть роботи, щоби уложити сілюету Сталіна з неонових світячих рурок. Розмір портрета 18×18 метрів. Під портретом із відбиткою в воді буде уладжене перебігаюче гасло: „Хай живе світовий жовтень!“ Кожна буква буде велика на три метри.

—o—

Спорт.

ЧОРНІ II — УКРАЇНА II 2:1 (0:1).

Товариські змагання. Україна II грала добре у першій частині і мала перевагу. Ворота добув Лісківич у 27 хв. По зміні воріт ініціятиву беруть Чорні і стріляють двоє воріт у 2 і 7 мінуті. Кілька догідних ситуацій не зумів використати нездецидований напад. В Україні подобалися Бутель II і Сиротюк.

ЗБРУЧ — БЕРКУТ 3:0 в. о.

Беркут невдоволений програною з минулого дня обидився на всіх і вся і виїхав до Перемишля, резиґнуючи з дальших розгривок. На таке поступовання одного з найстарших українських спортових товариств нема оправдання. Сором тай тільки.

БОГУН — ЗБРУЧ 3:0 (2:0).

Замість мистецьких змагань відбулися товариські змагання 2 × 25 хв., які покінчилися легкою перемогою Богуна. Збруч в противенстві до попереднього дня грав слабо. Судя п. Слипко.

ТРИЗУБ — СКАЛА (СТРИЙ) 3:2 (0:1) (1:0).

Глядачі не могли жалітися на брак емоції. Першу половину натискає Скала. Здається, що Тризуб програє високоцифрово. Скалі все вдається, а знаменитий Гошовський раз у раз пхає свій напад до переду. Оборона Тризуба і воротар мають повні руки роботи. В другій половині образ гри змінюється. Скала спочиває на лаврах, натомість Тризуб береться до роботи, вирівнує а відтак добуває другі ворота. Гра чимраз більше загострюється, стає нервова і небезпечна, до чого в немалій мірі причиняється судя п. Процінський. Незадовго перед кінцем вдається Скалі вирівняти. Нормальний час гри приносить 2:2. Заряджена доґринка приносить несподівані ворота Тризубові і тимсамим перемогу. Всі зусилля Скали, щоби вирівняти, розбиваються на добрій оборонній тактиці Тризуба. Остаточно мистецтво — при великій дозі щастя — добуває Тризуб. Судя п. Процінський робив, що міг, щоби зіпсувати ті направду цікаві змагання. Ворота для Тризуба добули Чак з карного, Малюха і Скоцень II, а для Скали Хомишинець і Левицький. Видців біля 300.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь — Польонія 2:1 (1:0).
ВЕЛ. ГАЙДУКИ. Рух — Краковія 3:1 (1:1).
КРАКІВ. Висла — Леґія 3:2 (2:1).
ВАРШАВА. Варшавянка — Гарбарня 3:1 (2:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Лехія 4:2 (3:1).

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Петро Коваль-Степовий: ПЕРЕД СВІТАНКОМ. Поезії. Накл. В-ва „Рідний Колос“ в Луцьку. 1934. Ст. 24.

Михайло Таранько: МАЛИЙ ДЕКЛЯМАТОР. Збірка віршів до деклямацій на всякі національні й шкільні свята та обходи. Львів. Накл. В-ва „Світ Дитини“, 1934.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.